

PODROBNĚ ZAOSTŘENO

OBEK VELKÉ POPOVICE, VELKOPOPOVICKO

Obec Velké Popovice leží 25 km jihovýchodně od Prahy, její rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice. Jižním okrajem zasahuje obec do Přírodního parku Velkopopovického. Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy a jeho územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhofferů“.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejřtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Tradije se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěli jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Kostel Panny Marie Sněžné byl postaven na přelomu 13. a 14. století a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. V roce 2019 se do kostela iniciativou místních občanů navrátili 2 zvony – s názvem Velkopopovický Sv. Václav a Vladimír, které doplnili stávající umíráček a zvon s reliéfem Panny Marie. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897 v dílně Gebrüder Rieder a rekonstruované v roce 2007. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

PŘÍRODNÍ PARK VELKOPOPOVICKO

Vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km².

Park se rozkládá jižně od obce, jedná se převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Křivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhofferů“. Jedná se o jednu z nejpůvodnějších a nejpouštěnějších krajín východního okraje Prahy.

CÍLEM JE: Ochrana čistého životního prostředí a jedinečné krajiny, chráněné druhy rostlin a zdravé staré vzrostlé stromy, zachování původní přírodní symbiózy rostlinných i živočišných druhů, téměř žádný vliv průmyslu na krajinu, výskyt kvalitních zdrojů podzemní vody.

Zdroj: www.vyletnik.cz

Historie Velkopopovicka: Domovník – dům č.p. 12

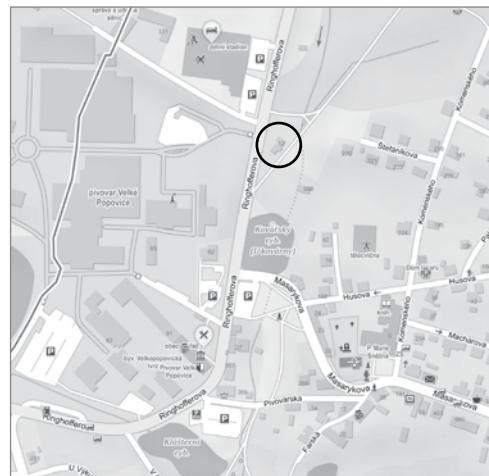
Kateřina Kapalová, Václava Zimová, redakce

V únorovém čísle Zpravodaje jsme zahájili putování po historii velkopopovických domů. Impulsem pro tento projekt byla soukromá sbírka historických pohlednic a texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelíkovského. Nyní se nacházíme v čísle popisném 12.

Domek č.p. 12 „U Vršeckých“ je velmi starý. Je postaven pod silnicí na Řičany, v cípu, který tvoří cesta do Zálušky. Patřil pivovaru a bydleli v něm pivovarařští zaměstnanci. Původně byl majetkem rodiny Vršeckých. Pocházel odtud i Josef Vršecký, bednář.

Starý domek měl chodbičku po celé šířce domku, vlevo byly 2 světnice a vpravo sušárna ovoce přístupná přímo ze dvora. Na konci chodbičky byl vstup do sklepa, který byl mimo domek v náspu pod silnicí. V sušárně se sušily švestky a hrušky na pracharandu.

Později byla sušárna zrušena, domek upraven. Bydlel v něm koč pan Čech s rodinou a nyní patří Dudkovým. Nad domkem Vršeckých, po pravé straně silnice do Všechrom, stávala panská cihelna. ■

Příště: Seriál bude pokračovat domem č.p. 13.

Příroda na Velkopopovicku: Veverka obecná

Kateřina Kapalová, redakce, foto Vladimír Chramosta

Veverka obecná
(*Sciurus vulgaris*)
patří do čeledi
veverkovitých
a řádu hlodavců.
Je typická svou
zrzavou (někdy
také černou
nebo hnědou) srstí
a huňatým ocasem.

Veverka obývá nejčastěji parky, lesy a zahrady. Hnízda si staví vysoko v dutinách stromů a má jich vždy několik. Někdy také využívá hnízdní dutiny, např. po datlovi. Samice může mít ročně i dva vrhy a v jednom má obvykle 3–5 mláďat, která se rodí slepá. Většinu dne tráví veverka hledáním potravy. Tu tvoří zejména semena šišek, houby (ty si suší na později), oříšky a další suché plody, které sbírá zejména nyní, na podzim. Část potravy si schová do svých „spížíren“ v dutinách stromů, díky nim pak přečkává zimu, protože veverka neupadá do zimního spánku.

Pro veverku typický huňatý ocas je dlouhý až 20 cm a pomáhá veverce udržovat rovnováhu při lezení a skákání po stromech (pohybuje se rychlostí až 19 km/h). Také ho využívá jako pokrývku těla při spánku.

Málokdo ví, že veverka je ve většině států Evropy, včetně České republiky, ohroženým druhem. Je vytlačována veverkou popelavou a je ohrožována zejména ztrátou svého přirozeného prostředí, tzn. stromů. Ve Velkých Popovicích jí můžeme zahlédnout například v Dalešce. ■